

TAEKWONDON

HISTORIA

Osa 2

Ensimmäisen kwanin syntyminen

Taekwondon syntyhistorian ymmärtäminen edellyttää Korean yhteiskunnallisen tilanteen hahmottamista 1900-luvun alussa. Keskeisin uuden lajin kehittymiseen vaikuttanut tekijä oli se, että Korea oli pitkään Japanin miehitetty siirtomaa. Elokuun 15. päivä vuonna 1945 Japani antautui Yhdysvalloille, minkä seurauksena myös Korea vapautui Japanin 35-vuotta kestäneestä vallasta. Miljoonat Koreassa asuneet japanilaiset palasivat Japaniin (myös useat Japanissa asuneet korealaiset palasivat takaisin Koreaan) ja Korea jaettiin sekä maantieteellisesti että poliittisesti kahtia, Etelä-Koreaan ja Pohjois-Koreaan. Etelän johdossa vaikutti mm. amerikkalainen kenraalikuvernööri, kun taas pohjoisessa poliittiseen ilmapiiriin vaikutti eniten Neuvostoliitto ja sen kommunistiset aatteet. Etelä-Koreassa taisteltiin demokratian ja kommunismin välillä. Kommunismin kannattajia ei ollut määrällisesti paljoa, mutta he olivat organisoituneet taitavasti. Siksi maa oli jatkuvasti käymistilassa ja erilaisia jännitteitä ja terroritekoja täynnä. Tähän ilmapiiriin ja yhteiskunnalliseen tilanteeseen syntyi ensimmäinen korealainen kamppailulajikoulu, Chung Do Kwan.

Toinen tärkeä seikka, joka auttaa ymmärtämään taekwondon kehittymistä, liittyy vanhemman okinawalaisen karaten ja uudemman japanilaisen karaten eroihin. Karatea ei tunnettu Japanissa ennen 1900-luvun alkua, vaan sekä japanilaiset karaten pioneerit että useat korealaiset taekwondon pioneerit opiskelivat samaan aikaan (1920-luvulta alkaen) samassa paikassa (Japanin pääsaarilla) samojen opettajien johdolla tätä Okinawalta tuotua kamppailutaitoa. Ehkä hieman yllättäen okinawalaiset ja japanilaiset opettajat (mm. Gishin Funakoshi ja Masatoshi Nakayama) muuttivat karatea, sen perustekniikkaa ja opetustapoja, varsin paljon opettaessaan sitä eteenpäin Japanissa. Sen sijaan korealaiset opettajat (mm. LEE Won Kuk ja RO Byung Jick) pitivät tekniikat pääosin ennallaan ja opettivat niitä niin kuin olivat itse ne oppineet.

Miksi taekwondon perustekniikka ei sitten enää näytä identtisesti perinteiseltä okinawalaiselta karatelta? Syitä on monia, mutta yksi keskeinen selittäjä on se, että ensimmäisten taekwondo-opettajien oppilaat (nk. toinen sukupolvi) omaksuivat väliaikaisesti 1950- ja 1960-luvuilla japanilaisia vaikutteita tekniikoiden tekemiseen. Vaikka useimpien tyyli palasi jälleen lähemmäs alkuperäistä okinawalaista tyyliä uusien liikesarjojen (Palgwet, Taegukit ja Yudanjat) luomisen myötä 60- ja 70-lukujen taitteessa, japanilaisvaikutteet jäivät myös elämään. Tästä syystä useiden (erityisesti uusien sarjojen kehitysvaiheessa pois Koreasta muuttaneiden) opettajien tyyliksi jäi tuon ”välivaiheen” japanilaistyylinen tapa tehdä tekniikkaa. Tähän tyyliin kuuluu mm. pitkien asentojen ja korostetun laajojen käsitekniikoiden käyttäminen. Näihin eroihin palataan tämän juttusarjan myöhemmissä osissa, ensin kuitenkin käsitellään ensimmäisen korealaisen kamppailukoulun syntymistä.

Chung Do Kwan

Välittömästi Korean itsenäistyttyä perustettiin ensimmäinen kamppailulajikoulukunta, joka sai nimekseen Chung Do Kwan. Nimi kuvaa nuoruutta ja elinvoimaisuutta, mikä sopi hyvin silloisen Etelä-Korean kansalliseen vaiheeseen. Chung Do Kwanin perusti LEE Won Kuk, joka oli muuttanut opiskelemaan Japaniin vuonna 1926 ollessaan vain 19-vuotias. Hän asui Japanissa lähes 20 vuotta ja suoritti tuona aikana oikeustieteellisen tutkinnon japanilaisessa yliopistossa (Central University Law School) ja harjoitteli säännöllisesti yli kymmenen vuoden ajan Shotokan-karatea opettajinaan senseit Gishin Funakoshi ja Yoshitaka Funakoshi. Yoshitaka on ensin mainitun poika ja LEE itse on sanonut hänen olleen tärkein opettajansa. Yoshitaka ei aina ollut isänsä linjoilla, kun tämä muokkasi alkuperäistä okinawalaista tyyliä uuteen uskoon. Yoshitaka painotti voimakkaasti potkutekniikoita, kuten kiertopotkua ja etujalan sivupotkua, joista erityisesti jälkimmäinen oli hänen suosikkinsa vapaaottelussa. Myöhemmin LEE opiskeli moneen otteeseen myös muita kamppailulajeja, kuten karatea Okinawan-saarella ja kungfua Henanissa ja Shanghaissa. LEE:n on sanottu antaneen koululle nimen Chung Do Kwan (eikä Song Do kwan, joka olisi ollut Shotokanin suora koreankielinen vastine), koska ”lapselle ei ollut tapana antaa täsmälleen samaa nimeä kuin itsellä on”.

Mestari LEE Won Kuk oppilaidensa ympäröimänä NMKY:n salilla 1940-luvun Seoulissa.
(kuva: <http://www.tangsudo.it/html/leewonkuk.html>)

LEE muutti Japanista takaisin Koreaan japanilais miehityksen loppuaikoina (tammikuu 1944) ja alkoi opettaa kamppailulajia, jota hän kutsui nimellä Tangsoodo. Hänellä oli tuohon aikaan Shotokan-karatessa 4. dan, joka oli sama kuin tyyliuunnan korkein sen hetkinen vyöarvo. Tämä oli erittäin huomattava saavutus kenelle tahansa ja vielä erityisempää korealaiselle Japanissa. LEE olikin poikkeuksellisen suosittu Japanissa. Hän sai myös poikkeusluvan opettaa taistelulajia Koreassa jo japanilaisvallan aikana (syyskuusta 1944 alkaen), koska hänellä oli läheiset suhteet mm. japanilaiseen kenraali Abeen. Ymmärrettävästi LEE sai osakseen arvostelua japanilaismyönteisyydestään eräiden maanmiestensä taholta.

LEE tunnettiin yleisesti sekä taitavana kamppailijana että esimerkillisenä kansalaisena. Hän muun muassa teki yhteistyötä poliisin kanssa Etelä-Korean pääkaupungissa Seoulissa heidän toimiessaan kaduilla mellastavia rikollisia vastaan. Tämän yhteistyön seurauksena Chung Do Kwania kutsuttiinkin aluksi nimellä ”kansallinen poliisien harjoitussali” (*the National Police Headquarters dojang*). Koska kamppailulajeilla oli Koreassa itsenäistymisen jälkeen huono maine jengien katutappeluiden vuoksi, LEE valitsi huolella omat oppilaansa. Samoin harjoittelu tapahtui erittäin kurinalaisesti ja oli fyysisesti hyvin vaativaa. Vuonna 1947 Seoulissa pidetyn näytöksen seurauksena suuret joukot (poliisien ja sotilaiden ohella myös opiskelijat ja virkamiehet) kiinnostuivat tangsoodosta. Vähitellen LEE:n koulu saavutti yleisesti hyväksytyt aseman ja ihmiset alkoivat ajatella, että kamppailulajit kasvattavat harrastajiensa kurinalaisuutta ja kunnioitettavaa asennetta väkivaltaisuuden sijaan.

Lee otti koulussaan käyttöön Shotokan-karaten silloisen vyöjärjestelmän, jossa ensimmäinen vyö oli valkoinen, toinen punainen ja kolmas musta. Muutenkin tuon ajan opetus oli lähes yksinomaan okinawalaista karatea (kor. Kong Soo Do) sellaisena kuin LEE oli sitä Yoshitaka senseiltä oppinut, mutta osa tekniikoista ja harjoitteista oli peräisin myös kiinalaisista taidoista. Harjoittelijoilla oli päällään karate-git ja he harjoittelivat kataa (Shorin- ja Shorei-juurisia katoja) ja muita karaten harjoitteita, kuten makiwara-iskuja, yhden, kolmen ja viiden askeleen otteluja sekä vapaaottelua. Ei siis ole mikään ihme, että uusi laji kantoi pitkään nimeä ”Korean karate”. Karate-katojen vaikutus näkyy vielä nykyisissäkin taekwondon liikesarjoissa selvästi. Esimerkiksi poomse Taebekin liikkeistä ja kombinaatioista lähes puolet on otettu suoraan Pinan/Heian-katoista (nro 2 ja 3).

Toisaalta on muistettava, että ensimmäisenä itsenäistymisen jälkeisenä vuosikymmenenä opetusta antoivat suhteellisen nuoret korealaismiehet, joista useimmilla oli takanaan hyvin rajallinen, vain

lyhyenä opiskeluaikana kertynyt, harjoituskokemus karatessa. Tämän vuoksi on syytä olettaa, että kaikki eivät pystyneet, tai eivät edes tahtoneet, noudattaa kirjaimellisesti karaten esikuvaa, vaan joillakin saleilla harjoitusten sisältö muuttui varsin nopeasti erilleen karatesta. Vajavaisen karateosaamisensa vuoksi nämä nuoret opettajat kehittivät runsaasti uusia harjoitustapoja ja omia sovelluksiaan – ensikuulemalta säälittävältä kuulostava seikka, jota kuitenkin voidaan pitää onnenpotkuna taekwondon kehittymiselle! Edellä mainitusta huolimatta (tai kukaties juuri sen vuoksi) Korean karaten harjoitteluun saavutti nopeasti suuren suosion, sillä vuoteen 1950 mennessä oli syntynyt lähes 20 koulukuntaa ja esimerkiksi Chung Do Kwan ylitti jo ennen Korean sodan alkamista 5000:n harjoittelijan määrän.

LEE Won Kuk tuli Koreassa hyvin tunnetuksi taidoistaan ja näytti lopulta saavan myös poliittisen johdon hyväksynnän. Hyväksyntä ei kuitenkaan ollut aivan vilpittöntä, vaan silloinen presidentti Syng Man Rhee painosti häntä ja kaikkia hänen oppilaitaan siirtymään republikaanisen puolueen jäseniksi. Kun LEE ei suostunut tähän, hänet ja hänen perheensä pidätettiin syytettynä salamurhaajaryhmän johtamisesta. Päästyään vapaaksi pitkään jatkuneen kidutuksen jälkeen vuonna 1950 LEE muutti vaimonsa kanssa Japaniin poliittisena pakolaisena. Hän jatkoi Japanissa karaten harjoittamista Shotokan-koulussa. 1960-luvulla hän opetti USA:n armeijan joukkoja ja vuonna 1976 hän muutti entisen oppilaansa (joka toimi USA:n armeijan kenraalina) kutsumana pysyvästi Yhdysvaltoihin. LEE asui ja opetti taekwondoä Yhdysvalloissa kuolemaansa asti (2.2.2003). LEE:n asema taekwondon ”isänä” olisi epäilemättä nykyistä tunnetumpi ilman silloisten poliitikkojen valtapeliä.

Taekwondon ”isä” LEE Won Kuk
(kuva: <http://www.tangsudo.it/html/leewonkuk.html>)

Chung Do Kwan oli korealaisista kamppailukouluista ensimmäinen ja siksi sen asema säilyi pitkään eräänlaisena ”ykköskouluna”, jonka juurilta useat muut koulut erkanivat omiin suuntiinsa. Chung Do Kwanin ensimmäinen päämies (*Kwan Jang*) oli luonnollisesti koulun perustaja (*Chodae Kwan Jang*) LEE Won Kuk. Hänen seuraajansa oli SON Duk Sung, joka perusti Amerikkaan muutettuaan WTA-organisaation ja alkoi kutsua opetustaan uudelleen nimellä Chung Do Kwan. Koulun kolmas päämies oli UHM Woon Kyu. Vuosien kuluessa esimerkiksi seuraavat henkilöt avasivat omat

koulunsa (suluissa koulun nimi): 1) KANG Suh Chong (Kuk Mu Kwan), 2) LEE Yong Woo (Jung Do Kwan), 3) KO Jae Chun (Chung Ryong Kwan) sekä 4) CHOI Hong Hi (Oh Do Kwan).

1970-luvulla muodostettaessa yhdistynyttä Kukki-taekwondo Chung Do Kwanin mestarien merkitys oli keskeinen. Heidän panoksensa näkyi erityisesti luotaessa uusia, okinawalaisiin esikuviin perustuvia, liikesarjoja (Palgwe- ja Yudanja-poomset 1968, Taeguk-poomset 1972). Yksi Chung Do Kwanin tunnetuimmista opettajista, PARK Hae Man, on vastuussa Taeguk-sarjojen lopullisesta viilauksesta. Hänen sanotaan myös kehittäneen ensimmäiset (6 kpl) taekwondon yhden askeleen ottelut (kibon kJOROGI/hanbon kJOROGI).

Chung Do Kwanin (ja siten koko taekwondon) vanhimmat oppilaat:

Nro	Nimi	Uusi koulu Chung Do Kwanin jälkeen
1	YOO Ung Jun	-
2	SON Duk Sung	-
3	UHM Woon Kyu	-
4	HYUN Jong Myung	Oh Do Kwan
5	MIN Woon Sik	-
6	HAN In Sook	-
7	JUNG Young Taek	-
8	KANG Suh Chong	Kuk Mu Kwan
9	BAEK Joon Ki	Oh Do Kwan
10	NAM Tae Hi	Oh Do Kwan
11	KO Jae Chun	Oh Do Kwan -> Chung Ryong Kwan
12	KWAK Kuen Sik	-
13	KIM Suk Kyu	Oh Do Kwan
14	HAN Cha Kyo	Oh Do Kwan
15	JO Sung Il	-
16	LEE Sa Man	-
17	RHEE Jhoon Goo (Jhoon Rhee)	-
18	KIM Bong Sik	Oh Do Kwan

95-vuotias mestari LEE Won Kuk opettamassa Hyul Do Bub- eli hermopistetekniikkaa kesällä 2002 Washingtonissa

(kuva: http://www.tkd.org/grand_master_won_kuk_lee.htm)

Mestari LEE:n *sonnal maki* 90-vuotiaana (1997)

Maininta jutun perään!

Tämän kymmenosaisen historiasarjan koostamisvaiheessa kirjoittajaa avustivat Matti Heikkinen, 4.dan ja Simo Kankkunen, 2. dan. Kiitokset heille!